

Straffene i voldtægtssager efter ændringen af straffelovens § 216 i 2002

1. Indledning

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 1, hævet fra fængsel indtil 6 år til fængsel indtil 8 år. Endvidere blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 2, hævet fra fængsel indtil 10 år til fængsel indtil 12 år.

Forud herfor havde rigsadvokaturen afgivet flere redegørelser om strafniveauet i voldtægtssager på grundlag af indberettede domme, idet der blev iværksat ordninger, hvorefter Rigsadvokaten skulle have forelagt alle domme i voldtægtssager. Redegørelserne blev udsendt til politi og anklagemyndighed ved Rigsadvokaten Informerer nr. 3/2001, nr. 13/2001 og nr. 14/2002.

Efter lovændringen har Justitsministeriet anmodet Rigsadvokaten om at vurdere strafniveauet efter skærpelsen.

Rigsadvokaten har på den baggrund afgivet følgende redegørelser om strafniveauet i sager om overtrædelse af straffelovens § 216 efter lovændringen i 2002:

- Januar 2004 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 8/2004
- Juni 2005 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 25/2005
- Juni 2006 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 23/2006
- Juni 2007 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 17/2007
- Juli 2008 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 13/2008
- August 2009 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 20/2009
- Denne redegørelse

Denne redegørelse indeholder i afsnit 2 en beskrivelse af den opdeling af sagerne, som er foretaget. I afsnit 3 og 5 beskrives de tidligere redegørelser om straffene, og i afsnit 4 beskrives ændringen af § 216 ved lov nr. 380 af 6. juni 2002. Afsnit 6 indeholder en beskrivelse af straffene i de voldtægtssager, der er modtaget i indberetningsperioden fra den 18. januar 2010 til udgangen af juli 2010. Afsnit 7 indeholder en samlet vurdering af strafniveauet.

I bilaget til redegørelsen findes en beskrivelse af de enkelte sager, der er omfattet af undersøgelsen.

2. Opdeling af sagerne om voldtægt

I de tidligere redegørelser blev der taget udgangspunkt i en opdeling af voldtægt i overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt og parvoldtægt. Denne opdeling anvendes også i denne redegørelse.

Ved overfaldsvoldtægt forstås således voldtægt mod en person, som gerningsmanden slet ikke kender eller kun har et yderst perifert kendskab til, og hvor der ikke forud for voldtægten har været samvær af den karakter, der er beskrevet nedenfor under kontaktvoldtægt.

Ved kontaktvoldtægt forstås det, der på engelsk kaldes ”date rape”, altså situationer, hvor parterne umiddelbart inden voldtægten har været sammen på en måde, som kunne være optakt til en seksuel kontakt. Kontaktvoldtægt omfatter endvidere voldtægter, hvor parterne kender hinanden i forvejen, f.eks. naboer og kollegaer, uanset om selve voldtægten har karakter af et overfald.

Ved parvoldtægt forstås voldtægt mod en nuværende seksuel partner og voldtægt mod en tidligere seksuel partner, såfremt forholdet er ophørt inden for et kortere tidsrum forud for voldtægten.

Det kan i nogle sager være vanskeligt at vurdere, hvilken af de tre former for voldtægt der er tale om, idet der er en glidende overgang mellem de forskellige kategorier. Det kan således i visse tilfælde diskuteres, om der foreligger den ene eller den anden form for voldtægt.

I de tidligere redegørelser blev der sondret mellem domme, der omfatter fuldbyrdet voldtægt, og domme, hvor der alene dømmes for forsøg på voldtægt. Denne sondring anvendes også i den foreliggende undersøgelse.

3. Redegørelserne om straffniveauet i voldtægtssager forud for lovændringen

3.1. Konklusionerne i redegørelsen fra januar 2001

Konklusionen i redegørelsen fra januar 2001 vedrørende det daværende straffniveau var følgende:

For forsøg på overfaldsvoldtægt varierede straffene fra 4 måneder til 2 års fængsel. Det blev i redegørelsen antaget, at ”normalstraffen” måtte være i niveauet 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe.

Det var på grundlag af det foreliggende materiale vanskeligt at vurdere ”normalstraffen” for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt. Et forsigtigt skøn førte dog frem til, at udgangspunktet for straffastsættelsen, hvis der ikke forelå skærpende omstændigheder, formentlig lå i niveauet omkring 1 år og 6 måneders fængsel. Hvis der forelå skærpende omstændigheder, udmåltes straffen til mellem 2 og 3 års fængsel.

Med hensyn til forsøg på kontaktvoldtægt skønnedes det i redegørelsen, at straffniveauet nogenlunde svarede til niveauet for forsøg på overfaldsvoldtægt, dvs. 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe.

For så vidt angår straffen for fuldbyrdet kontaktvoldtægt fremgår det af redegørelsen, at de fleste straffe lå i niveauet mellem fængsel i 6 måneder og fængsel i 1 år og 6 måneder, og hvis der ikke var anvendt vold af betydning eller ikke forelå andre skærpende omstændigheder, lå straffen i niveauet 6-10 måneders fængsel.

Vedrørende forsøg på parvoldtægt forelå der kun en dom, hvor straffen blev udmålt til 6 måneders fængsel betinget med vilkår om samfundstjeneste.

For så vidt angik fuldbyrdet parvoldtægt blev det antaget, at ”normalstraffen” lå i niveauet 6-8 måneders fængsel, men der var i det undersøgte materiale også flere eksempler på højere straffe i sager, hvor der forelå skærpende omstændigheder.

3.2. Konklusionerne i den foreløbige redegørelse fra august 2001 og redegørelsen fra august 2002

Redegørelserne fra august 2001 og august 2002 om straffniveauet i voldtægtssager omfattede i alt 111 sager, hvoraf 93 sager var endeligt afgjort.

Konklusionen i redegørelserne var, at disse sager ikke bidrog væsentligt til yderligere at belyse de antagelser om strafniveauet, som fremgik af redegørelsen fra januar 2001. På den anden side gav de pågældende domme ikke anledning til at ændre de tidligere formodninger om straffene i voldtægtssager.

Med hensyn til straffene i de sager, hvor voldtægten var begået af flere gerningsmænd, var konklusionen, at det var tvivlsomt, hvorvidt der i alle sager var tillagt det forhold, at overgrebet var udøvet af flere gerningsmænd i forening, en reel betydning ved strafudmålingen.

4. Lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffelovens § 216

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 1, hævet fra fængsel indtil 6 år til fængsel indtil 8 år. Endvidere blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 2, hævet fra fængsel indtil 10 år til fængsel indtil 12 år. Ændringen af straffelovens § 216 trådte i kraft den 8. juni 2002 og har virkning for forhold, der er begået efter dette tidspunkt. Ændringen omfatter også forhold, der henføres under § 216, jf. § 224 eller § 225 (om anden kønslig omgængelse end samleje).

Formålet med forhøjelsen af strafferammerne i § 216 var at gennemføre en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet i voldtægtssager i størrelsesordenen 1 år. Det gælder både fuldbyrdede voldtægter og forsøg herpå.

Ved forhøjelsen af straffene skal der tages udgangspunkt i det strafniveau, der er beskrevet i redegørelsen fra januar 2001, som er omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2. Her er bl.a. anført følgende om retspraksis:

”For at belyse udviklingen i strafniveauet i voldtægtssager bad Justitsministeriet den 9. juni 2000 Rigsadvokaten om en redegørelse. [...]

I Rigsadvokatens redegørelse er det antaget, at strafniveauet for forsøg på overfaldsvoldtægt uden skærpende omstændigheder er 6-9 måneders fængsel og for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt fængsel i 1 år og 6 måneder. Ved overfaldsvoldtægt forstås voldtægt mod en person, som gerningsmanden slet ikke kender eller kun har et yderst perifert kendskab til, og hvor der ikke forud for voldtægten har været samvær af nogen karakter.

En anden type voldtægtssager er kontaktvoldtægt, hvor parterne umiddelbart forinden voldtægten har været sammen på en måde, som kunne være optakten til en seksuel kontakt. Kontaktvoldtægt omfatter endvidere voldtægter, hvor parterne kender hinanden i forvejen, f.eks. naboer og kolleger, uanset om selve voldtægten har karakter af et overfald. Strafniveauet for denne type sager skønnes i Rigsadvokatens redegørelse for forsøg at svare nogenlunde til niveauet for forsøg på overfaldsvoldtægt. Straffen for fuldbyrdet kontaktvoldtægt ligger i niveauet mellem 6 måneder og 1 år og 6 måneder, men således at straffen er 6-10 måneder, hvis der ikke er anvendt vold af betydning, eller hvis der ikke i øvrigt foreligger skærpende omstændigheder.

Den tredje gruppe voldtægtssager, som er nævnt i Rigsadvokatens redegørelse, er parvoldtægter. Herved forstås voldtægt mod en nuværende seksualpartner og voldtægt mod en tidligere seksualpartner, såfremt forholdet er ophørt inden for et kortere tidsrum forud for voldtægten. Normalstraffen for fuldbyrdet parvoldtægt antages at ligge i niveauet 6-8 måneders fængsel.”

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget afsnit 2.1.3. er der følgende tilkendegivelser om strafforhøjelsen:

”[...] Med den foreslåede forhøjelse af strafferammerne i straffelovens § 216 forudsættes det, at der i retspraksis sker en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet i voldtægtssager i størrelsesordenen 1 år i forhold til det straffniveau, der er beskrevet i Rigsadvokatens redegørelse. Det gælder også fuldbyrdede voldtægter og forsøg herpå. Eksempelvis forudsættes det, at straffen for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt i normaltildfældene forhøjes med 1 års fængsel til fængsel i 2 år og 6 måneder.

[...] Med lovforslaget er det som nævnt hensigten, at også straffen for forsøg på overfaldsvoldtægt uden skærpende omstændigheder forøges med 1 år i forhold til det straffniveau, der er beskrevet i Rigsadvokatens redegørelse. Udmålingen af straffen forudsættes dog i højere grad at blive nuanceret efter forholdets grovhed, således at straffen for de grovere tilfælde af forsøg på overfaldsvoldtægt kommer til at ligge tæt på niveauet for fuldbyrdede overfaldsvoldtægter. Der tænkes her særligt på den type sager, hvor der anvendes ikke ubetydelig vold, og hvor forsøget mislykkes på grund af offerets modstand.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der endvidere ikke i den nuværende praksis tillagt det forhold, at en voldtægt er begået af flere gerningsmænd i forening, tilstrækkelig vægt i skærpende retning. Gruppevoldtægter med anvendelse af den betydelige overmagt, der ligger i, at der er flere gerningsmænd, må normalt antages at indebære et særlig voldsomt og traumatiserende overgreb på ofret. Det forudsættes derfor, at det forhold, at en voldtægt er begået af flere gerningsmænd i forening, tillægges en særlig vægt i skærpende retning. I sager om voldtægt med flere gerningsmænd bør der således ske en yderligere straffskærpelse i forhold til straffniveauet i voldtægtssager med kun en gerningsmand. Det bør også tillægges øget vægt i skærpende retning, hvis der er tale om voldtægt begået mod et barn. Herudover bør der ske en yderligere straffskærpelse – det vil sige ud over den generelle strafforhøjelse i størrelsesordenen 1 år – i sager, hvor voldtægten har haft en særlig tidsmæssig udstrækning.”

Det fremgår samtidig af forarbejderne (de almindelige bemærkninger afsnit 1.2.), at fastsættelsen af straffen fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og at de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

5. Konklusionerne i redegørelserne fra 2004 til 2009 om straffene efter lovændringen

Rigsadvokaten har siden 2004 afgivet årlige redegørelser om straffniveauet i voldtægtssager efter lovændringen.

I 2004 og 2005 konkluderede rigsadvokaturen, at straffskærpelsen med få undtagelser måtte anses for at være slået igennem. I en række af sagerne måtte straffen anses for forhøjet fuldt ud med 1 år eller mere, mens der i andre sager var sket en mindre forhøjelse af straffen. I de sidstnævnte sager var der efter rigsadvokatens opfattelse konkrete omstændigheder, der talte for at fastsætte en lavere straf. Kun i få sager kunne straffen ikke anses for skærpet i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til lov nr. 380 af 6. juni 2002.

I redegørelserne fra 2006 og 2007 blev det konkluderet, at straffskærpelsen måtte anses for at være slået fuldt ud igennem i langt de fleste sager om voldtægt. På trods af enkelte udsving i formildende retning fandt rigsadvokaturen, at det samlede billede i voldtægtssagerne viste, at straffskærpelsen var gennemført i praksis.

Konklusionen i redegørelsen fra 2008 var, at domstolene i langt de fleste af sagerne havde fastsat forhøjede straffe i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til lovændringen i 2002.

Kun i enkelte sager fastsatte domstolene straffe under det tilsigtede niveau, og rigsadvokaturen fandt, at det samlede billede af domspraksis viste, at strafskærpelsen var gennemført i praksis. Rigsadvokaten tilkendegav samtidig, at det fandtes nyttigt at følge strafudmålingen i sager om voldtægt i endnu en periode.

Konklusionen i den seneste redegørelse fra august 2009 var, at der i hovedparten af dommene var fastsat straffe, der lå omkring 1 år over det niveau, der var gældende forud for lovændringen i 2002, og at det samlede billede af domspraksis fortsat viste, at strafskærpelsen fra 2002 var gennemført i praksis. Der var alene enkelte sager, hvor straffen kunne forekomme at være for mild. Rigsadvokaten tilkendegav samtidig, at det fandtes nyttigt at følge strafudmålingen i sager om voldtægt endnu en periode med henblik på at sikre, at anklagemyndigheden fortsat behandler disse sager med ekstra opmærksomhed, og at eventuelle domme, hvor straffen forekommer for mild, bliver anket til skærpelse.

Justitsministeriet anmodede herefter ved brev af 7. december 2009 Rigsadvokaten om på ny at afgive en redegørelse om straffniveauet i sager om voldtægt for derved at skabe et endnu bedre grundlag for at vurdere udviklingen i strafudmålingen.

6. Straffene i voldtægtssager i den foreliggende undersøgelse

6.1. Indberetningsordningen og antallet af sager

Ved Rigsadvokaten Informerer nr. 20/2009 iværksatte rigsadvokaturen en indberetningsordning af alle domme vedrørende overtrædelse af straffelovens § 216, herunder også jf. §§ 224 eller 225. Ordningen omfattede by- og landsretsdomme afsagt i perioden fra 18. januar 2010 til udgangen af juli 2010. Ankesager afsagt af landsretten efter udløbet af den nævnte periode var omfattet, såfremt byrettens dom i sagen var afsagt inden udgangen af juli 2010.

Der er i medfør af indberetningsordningen indberettet 18 afsluttede sager, der er beskrevet i bilaget til denne redegørelse. Redegørelsen omfatter således kun endelige domme, mens byretsdomme under anke ikke er medtaget i redegørelsen. Domme, hvor der er idømt foranstaltninger, er ikke medtaget i redegørelsen, da sådanne domme ikke belyser straffniveauet.

De 18 domme fordeler sig således på byretterne, landsretterne og Højesteret:

Byret	9 domme
Landsret	8 domme
Højesteret	1 dom

6.2. Strafudmålingen i ankesager

Som det fremgår ovenfor, foreligger der otte landsretsdomme. Anklagemyndigheden har i samtlige de sager, der har været anket til landsretten, påstået skærpelse af straffen.

Landsretten forhøjede straffen for den tiltalte i forhold til byrettens dom i følgende fire sager:

Dom 2: Byret 1 år og 3 måneder; landsret 1 år og 8 måneder.

Dom 12: Byret 4 år og 6 måneder; landsret 5 år og 6 måneder.

Dom 13: Byret 10 måneder; landsret 1 år, heraf 7 måneder betinget.

Dom 16: Byret 10 måneder; landsret 1 år og 3 måneder.

I de fire øvrige ankedomme stadfæstede landsretten byrettens dom.

Der foreligger som nævnt én højesteretsdom, UfR 2010.1988 H (dom 11). Anklagemyndigheden påstod såvel i landsretten som i Højesteret skærpelse af straffen. Straffen for de fire tiltalte blev i Højesteret skærpet som følger:

T1: Byret 3 år og 3 måneder; landsret 2 år og 9 måneder; Højesteret 3 år og 6 måneder.

T2: Byret 2 år og 9 måneder; landsret stadfæstelse; Højesteret 3 år og 6 måneder.

T3: Byret 2 år og 6 måneder; landsret stadfæstelse; Højesteret 3 år.

T4: Byret 2 år og 9 måneder; landsret stadfæstelse; Højesteret 3 år og 6 måneder.

6.3. Straffene i de sager, der indgår i undersøgelsen

6.3.1. Indledning

Som nævnt ovenfor under afsnit 4 tilsigtedes ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet i voldtægtssager i størrelsesordenen 1 år. Endvidere blev det tilkendegivet i lovforslagets bemærkninger, at der herudover burde ske en yderligere strafskærpelse i sager med flere gerningsmænd, i sager om voldtægt mod børn og i sager, hvor voldtægten har haft en særlig tidsmæssig udstrækning.

Det var dog også i forarbejderne forudsat, at det niveau, der er angivet i bemærkningerne, kan fraviges i op- eller nedadgående retning efter en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder.

Som det også er anført i de tidligere redegørelser, kan vurderingen af straffastsættelsen i de enkelte sager således efter rigsadvokatens opfattelse ikke ske blot ved at lægge 1 år til den straf, der må antages at have været praksis før lovændringen, men der skal tages hensyn til sagens konkrete omstændigheder – herunder også omstændigheder, der kan tale for ikke at forhøje straffen fuldt ud med 1 år.

Det bemærkes i den forbindelse også, at en generel strafskærpelse på 1 år i alle sager medfører en forholdsvis større skærpelse af straffene i de sager, der før lovændringen medførte de laveste straffe (f.eks. fra 6 måneders fængsel til 1 år og 6 måneders fængsel, svarende til en tredobling af straffen), mens strafskærpelsen i de groveste sager bliver forholdsmæssigt mindre (f.eks. fra 2 års fængsel til 3 års fængsel, svarende til en forhøjelse med halvdelen).

Disse forhold indgår i vurderingen nedenfor af straffene i sager om overfaldsvoldtægt (afsnit 6.3.2.), kontaktvoldtægt (afsnit 6.3.3.) og parvoldtægt (afsnit 6.3.4.).

6.3.2. Overfaldsvoldtægt

Der er indkommet en sag om forsøg på overfaldsvoldtægt (dom 1).

Det fremgår af redegørelserne udarbejdet før strafskærpelsens ikrafttræden, at det blev antaget, at "normalstraffen" for forsøg på overfaldsvoldtægt måtte være i niveauet 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe. Ifølge lovændringen i 2002 skulle disse straffe forhøjes med 1 års fængsel, idet udmålingen af straffen dog forudsættes i højere grad at blive nuanceret efter forholdets grovhed, således at straffen for de grovere tilfælde af forsøg på overfaldsvoldtægt kommer til at ligge tæt på niveauet for fuldbyrdede overfaldsvoldtægter.

I dom 1 blev straffen for voldtægtsforsøg begået over for en kvinde, som tiltalte overfaldt, da hun passerede ham på gaden, fastsat til fængsel i 2 år og 6 måneder. Straffen blev fastsat som en fællesstraf, der tillige omfattede 283 dage fra en prøveløsladelse. Straffastsættelsen må således anses for at være i overensstemmelse med intentionerne bag strafskærpelsen, idet voldtægtsforsøget isoleret set blev straffet med fængsel inden for det forudsatte niveau på mellem fængsel i 1 år og 6 måneder og fængsel i 1 år og 9 måneder.

Der er i indberetningsperioden ikke blevet indberettet domme vedrørende fuldbyrdet overfaldsvoldtægt.

6.3.3. Kontaktvoldtægt

Med hensyn til forsøg på kontaktvoldtægt skønnede Rigsadvokaten i redegørelserne udarbejdet før strafskærpelsen, at straffniveauet nogenlunde svarede til niveauet for forsøg på overfaldsvoldtægt, dvs. 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe. Ifølge lovændringen i 2002 skulle også disse straffe forhøjes med 1 år.

Der er indkommet en enkelt dom om forsøg på kontaktvoldtægt (dom 2).

Sagen vedrørte en 30-årig mand, som havde forsøgt at voldtage en kvindelig bekendt i sin lejlighed. Tiltalte havde således truet forurettede med et bat, havde skubbet hende ned på sin seng og lagt sig henover hende, selvom forurettede forsøgte at få ham væk. Tiltalte hev derpå forurettedes bluse og bh op og slikkede på hendes bryster, ligesom han trak ned i hendes bukser og forsøgte at åbne dem. Tiltalte opgav imidlertid sit forhavende, da han opdagede, at forurettede havde menstruation. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 8 måneder. Landsrettens straffastsættelse er efter min opfattelse udtryk for, at skærpelsen på 1 år er slået igennem i praksis.

Fuldbyrdet kontaktvoldtægt foreligger i 10 sager (dom 3-12).

Rigsadvokaturen antog i de tidligere redegørelser, at straffen for fuldbyrdet kontaktvoldtægt før strafskærpelsen i de fleste tilfælde lå mellem 6 måneders fængsel og 1 år og 6 måneders fængsel. Var der ikke anvendt vold af betydning, eller forelå der ikke andre skærpende omstændigheder, lå straffen i niveauet 6-10 måneders fængsel. Også her medførte lovændringen en forhøjelse af straffene med 1 år.

I 9 af de 10 indberettede domme, hvoraf fem er byretsdomme og fire er afsagt af landsretten, varierer straffen fra fængsel i 1 år og 3 måneder til fængsel i 5 år og 6 måneder, idet straffene fordeler sig således:

Dom 3 og 4: 1 år og 3 måneders fængsel.

Dom 5 og 6: 1 år og 6 måneders fængsel.

Dom 7: 1 år og 9 måneders fængsel.

Dom 8, 9 og 10: 2 års fængsel.

Dom 12: 5 år og 6 måneders fængsel.

Herudover er der som anført ovenfor under afsnit 6.2. afsagt en højesteretsdom på området (dom 11), hvor straffene for tre af de tiltalte (T1, T2 og T4) blev fastsat til fængsel i 3 år og 6 måneder, og straffen for en tiltalt (T3) blev fastsat til fængsel i 3 år.

I samtlige domme (dom 3-12) blev der domfældt for fuldbyrdet voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1. I dom 4 var der tale om anden kønslig omgængelse end samleje, og i de øvrige domme var der tale om samleje.

I dommene 6, 10, 11 og 12 blev der – udover domfældelse for fuldbyrdet samleje – tillige dømt for anden kønslig omgængelse end samleje efter straffelovens § 224 og/eller overtrædelse af straffelovens § 222, idet forurettede var under 15 år.

I dom 3 er der udmålt en straf, som umiddelbart ligger lidt under normalstrafniveauet i sager uden skærpende omstændigheder. Såvel byret som landsret fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder. Landsretten lagde i formildende retning vægt på, at der ikke var anvendt egentlig vold i forbindelse med den begåede voldtægt. Landsretsdommen blev ikke forelagt rigsadvokaturen med henblik på overvejelse af eventuel ansøgning om 3. instansbevilling inden ansøgningsfristens udløb.

I dom 4 blev en 42-årig mand af byretten idømt fængsel i 1 år og 3 måneder for ved tvang at have skaffet sig anden kønslig omgængelse end samleje i form af oralsex. Straffen forekommer mild henset til, at forholdet er begået mod en 14-årig pige. Dommen blev imidlertid først forelagt rigsadvokaturen efter ankefristens udløb.

Straffastsættelsen i dom 5-10 er efter min opfattelse i overensstemmelse med intentionerne bag lovændringen og giver mig ikke anledning til bemærkninger. Dom 11 vedrører voldtægt begået i forening af fire gerningsmænd, og dommen er omtalt nedenfor i afsnit 6.3.5.

Dom 12, hvor straffen af byretten blev fastsat til fængsel i 4 år og 6 måneder og forhøjet af landsretten til fængsel i 5 år og 6 måneder, vedrørte adskillige seksuelle overgreb, herunder en voldtægt samt mindst tre tilfælde af samleje under udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed, begået af en 62-63-årig mand over for en 13-årig pige. Landsretten lagde ved strafudmålingen navnlig vægt på karakteren og grovheden af forholdene, herunder at overgrebene var foregået over for en ikke alderssvarende pige, som havde haft et tillidsforhold til tiltalte. Endvidere lagde landsretten vægt på, at et af forholdene var omfattet af straffelovens § 222, stk. 3 (om at skaffe sig samleje med en person under 15 år ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed), og den strafskærpelse, der var tilsigtet med indførelsen af denne bestemmelse. Straffelovens § 222, stk. 3, er i øvrigt omtalt i Rigsadvokatens redegørelse fra november 2010 om straffene i sager om overtrædelse af straffelovens § 222 efter ændringen af bestemmelsen i 2002 og 2008.

Det er samlet set min opfattelse, at strafskærpelsen er slået igennem i sager om kontaktvoldtægt, uanset at der er indberettet enkelte sager, hvor straffen forekommer mild.

6.3.4. Parvoldtægt

I de tidligere redegørelser har der kun foreligget ganske få afgørelser om forsøg på parvoldtægt.

I redegørelserne forud for strafskærpelsen i 2002 forelå kun en enkelt dom, hvor straffen blev udmålt til fængsel i 6 måneder betinget med vilkår om samfundstjeneste.

I redegørelserne fra januar 2004 og juni 2005 omtalte rigsadvokaturen fire domme, hvor straffene varierede fra fængsel i 1 år og 3 måneder til fængsel i 3 år. Strafudmålingen i disse fire sager gav ikke rigsadvokaturen anledning til bemærkninger.

Redegørelsen fra juni 2006 indeholdt tre sager om forsøg på parvoldtægt. Straffene i disse sager var udmålt til henholdsvis 1 års fængsel, 1 år og 8 måneders fængsel og 3 års fængsel, og rigsadvokaturen fandt, at den tilsigtede strafskærpelse var slået igennem i de indberettede sager vedrørende forsøg på parvoldtægt.

Redegørelsen fra 2007 og 2008 indeholdt ikke sager om forsøg på parvoldtægt, hvorimod den seneste redegørelse fra 2009 indeholdt en enkelt sag herom. Straffen var i denne sag udmålt til fængsel i 2 år.

I den foreliggende undersøgelse er der indkommet to sager (dom 13 og 14) vedrørende forsøg på parvoldtægt.

Dom 13 vedrørte en 33-årig mand, der forsøgte at voldtage sin hustru, som han var separeret fra. Tiltaltes forehavende mislykkedes på grund af forurettedes modstand. Tiltalte blev tillige dømt for overtrædelse af straffelovens §§ 244 (vold) og 266 (trusler). Byretten fastsatte straffen til fængsel i 10 måneder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år, hvoraf 7 måneder blev gjort betinget. Landsretten henviste til, at volden ikke tilføjede forurettede skade, at tiltalte og forurettede havde haft et længevarende samliv og havde et fælles barn, at samlivet blev genoptaget og bestod ved domfældelsen, samt at tiltalte ikke tidligere var straffet af betydning for sagen.

Dom 14 vedrørte fire forsøg på voldtægt samt et tilfælde af anden kønslig omgængelse end samleje, begået af en 41-årig mand mod sin hustru i løbet af en periode på seks dage. Tiltalte havde således flere gange taget hårdt fat i forurettede og rykket hendes tøj af med henblik på at opnå samleje, hvorefter det lykkedes forurettede at slippe fri. I et tilfælde satte tiltalte sig oven på forurettede og onanerede til udløsning. Tiltalte blev desuden dømt for overtrædelse af straffelovens § 260, stk. 1, nr. 1, jf. § 21 (forsøg på ulovlig tvang), og § 244 (vold). Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder. Ved strafudmålingen lagde byretten vægt på antallet af forhold begået over en kortere periode over for en person, som tiltalte delte adresse med. Byretten lagde ligeledes vægt på karakteren af volden, at tiltalte havde et voldsomt alkoholmisbrug, og at tiltalte ikke tidligere var straffet.

Som det fremgår, er straffen i begge sager fastsat ud fra en samlet vurdering af en række konkrete omstændigheder, og strafudmålingen giver mig på den anførte baggrund ikke anledning til særlige bemærkninger.

I redegørelserne forud for strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 antog rigsadvokaturen, at ”normalstraffen” i sager om fuldbyrdet parvoldtægt lå i niveauet 6-8 måneders fængsel, men der var i det undersøgte materiale også flere eksempler på højere straffe (fra 1 til 3 års fængsel) i sager, hvor der forelå skærpende omstændigheder.

Til brug for den foreliggende redegørelse er der indberettet fire sager om fuldbyrdet parvoldtægt (dom 15-18).

I de indberettede domme, hvoraf to domme er afsagt af byretten, og to er afsagt af landsretten, varierer straffen fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 9 måneder, idet straffene fordeler sig således:

Dom 15: 1 års fængsel.

Dom 16 og 17: 1 år og 3 måneders fængsel.

Dom 18: 1 år og 9 måneders fængsel.

I dom 15 blev en 19-årig mand således idømt 1 års fængsel for ved tvang at have skaffet sig – og til dels at have forsøgt at skaffe sig – anden kønslig omgængelse end samleje med sin tidligere kæreste, som var 14-15 år, ligesom han krænkede hendes blufærdighed. Endvidere havde tiltalte krænket blufærdigheden hos to piger på henholdsvis 12 og 15 år og haft samleje med en 13-årig pige. Tiltalte blev tillige dømt for vold i gentagelsestilfælde, idet han havde skubbet og slået sin tidligere kæreste flere gange, ligesom tiltalte blev dømt for tyveri og hæleri. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år som en tillægsstraf i forhold til en dom fra maj 2010, hvor tiltalte blev idømt 3 måneders fængsel for vold, og i forhold til en dom fra juni 2010, hvor tiltalte blev idømt 30 dages fængsel og en tillægsbøde på 7.500 kr. for tyveri og overtrædelse af bekendtgørelse om euforiserende stoffer. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på forholdenes karakter, herunder grovhed og antal, de krænkede pigers alder, samt at den tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet og personfarlig kriminalitet. Efter min opfattelse burde tillægsstraffen – særligt henset til antallet af forhold samt de forurettedes alder – have været fastsat lidt højere. Efter en samlet vurdering af omstændighederne i sagen, herunder tiltaltes unge alder, fandt jeg dog ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at iværksætte en anke fra anklagemyndighedens side.

I dom 16 blev straffen for et tilfælde af voldtægt – forøvet umiddelbart efter afslutningen af et kæresteforhold – fastsat til 10 måneders fængsel i byretten (dissens for fængsel i 1 år), der ved strafudmålingen lagde vægt på det tidligere forhold mellem tiltalte og forurettede og den beskudte karakter af den anvendte vold og de fremsatte trusler. Anklagemyndigheden ankede dommen med påstand om skærpelse af straffen. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder under henvisning til karakteren af den begåede voldtægt, der blandt andet indebar greb om forurettedes arme, halsgreb og truende adfærd. Jeg finder, at straffen kunne have været fastsat lidt højere henset til karakteren af forholdet, herunder at tiltalte tog fat i halsen på forurettede og truede med at slå hende ihjel, hvis hun meldte ham til politiet. Der må dog samtidig siges at være sket en skærpelse i forhold til den tidligere antagelse om normalstrafniveauet.

I dom 17 blev en 17-årig ung mand idømt fængsel i 1 år og 3 måneder for at have voldtaget sin gravide ekskæreste umiddelbart efter at have slået hende i maven med knytnæve og truet med, at hun kunne blive slået ihjel. Ved strafudmålingen lagde retten i formildende retning vægt på tiltaltes alder. Jeg finder, at straffen trods tiltaltes unge alder burde have været lidt højere henset til karakteren af det begåede forhold, selvom der må siges at være sket en skærpelse i forhold til den tidligere antagelse om normalstrafniveauet. Dommen blev imidlertid først forelagt rigsadvokaturen efter ankefristens udløb.

Dom 18 vedrørte voldtægt begået af en 24-årig mand mod sin tidligere kæreste, som han opsøgte på vej hjem fra en fest. Tiltalte trak forurettede hen mod en busk og gennemførte – trods hendes modstand – samleje med hende. Tiltalte blev endvidere dømt for vidnetrusler efter straffelovens § 123 og trusler efter straffelovens § 266. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder og lagde ved strafudmålingen vægt på, at der var tale om fuldbyrdet voldtægt efterfulgt af vidnetrusler samt karakteren af en tidligere fremsat trussel. Desuden blev der lagt vægt på, at forurettede kun fik begrænsede skader i forbindelse med voldtægten, og at den tidligere trussel var fremsat telefonisk. Landsretten fandt straffen passende udmålt og stadfæstede dommen. Landsretten lagde i formildende retning vægt på den begrænsede karakter af den udøvede vold. Endvidere bemærkede landsretten, at tiltalte ikke tidligere var straffet. Straffastsættelsen må anses for at være i overensstemmelse med intentionerne bag strafskærpelsen.

Som det fremgår, er straffene i de indberettede sager om parvoldtægt i høj grad fastsat ud fra en samlet vurdering af en række konkrete omstændigheder. I de sager (dom 15-17), hvor straffen efter min opfattelse kunne have været fastsat lidt højere, er der samtidig sket en skærpelse i forhold til den tidligere antagelse om normalstrafniveauet. Samlet set er det således fortsat min opfattelse, at der også i disse sager er sket en strafskærpelse med udgangspunkt i lovændringen fra 2002.

6.3.5. Sager med flere gerningsmænd

Højesteret har inden for de senere år i tre sager taget stilling til sanktionsniveauet i voldtægtssager med flere gerningsmænd.

I den ene sag, UfR 2005.753 H, ligger gerningstidspunktet forud for strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002. Sagen vedrørte en voldtægt begået af fem gerningsmænd i forbindelse med en julefrokost. Forurettede, der tilfældigt kom forbi, blev inviteret indenfor. Efter at have deltaget i sammenkomsten i kort tid blev forurettede ført ud i en baggård, hvor de tiltalte over ca. 1 ½ time tiltvang sig samleje og anden kønslig omgængelse. Højesteret stadfæstede landsrettens dom på 2 års fængsel til alle de tiltalte.

I UfR 2004.2371 H, hvor gerningstidspunktet ligger efter strafskærpelsen, blev forurettede kørt til et afsides sted, og mens hun blev fastholdt, tiltvang fire gerningsmænd sig over et længere tidsrum samleje og anden kønslig omgængelse med hende. To af gerningsmændene bosiddende i udlandet fik deres sager særskilt behandlet. De øvrige to blev i byretten idømt henholdsvis 1 år og 9 måneders fængsel og 2 år og 3 måneders fængsel. Landsretten forhøjede straffene til 3 års fængsel under henvisning til strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 og til, at alle gerningsmændene havde handlet i forening, hvilket ifølge bemærkningerne til lovforslaget skulle medføre en yderligere skærpelse af straffen. En af de tiltalte ankede med Procesbevillingsnævnets tilladelse til Højesteret. Højesteret stadfæstede landsrettens dom. Der var dissens af to dommere for at fastsætte straffen til 3 år og 6 måneders fængsel.

Højesteret har i nærværende indberetningsperiode afsagt yderligere en dom i en voldtægtssag med flere gerningsmænd (dom 11). Dommen, som er gengivet i UfR 2010.1988 H, vedrørte voldtægt og anden kønslig omgængelse end samleje begået af fire unge mænd i alderen 16-21 år mod en 14-årig pige. De tiltalte tiltvang sig i forening og efter forudgående aftale samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med forurettede, som de havde mødt til en fest på en markedsplads. T1 blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 222, stk. 1, idet han forud for voldtægten havde haft samleje med forurettede bag en campingvogn på markedspladsen (i byretten blev han for dette forhold dømt for voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 222, stk. 1). Byretten fastsatte straffen for T1 til fængsel i 3 år og 3 måneder, T2 og T4 blev straffet med fængsel i 2 år og 9 måneder, mens T3 blev straffet med fængsel i 2 år og 6 måneder. Retten lagde ved strafudmålingen i skærpende retning vægt på, at voldtægten blev begået af flere gerningsmænd i forening, samt at der var tale om voldtægt af en 14-årig pige. Landsretten nedsatte straffen for T1 til fængsel i 2 år og 9 måneder, mens straffen for de øvrige tiltalte blev stadfæstet. Landsrettens dom blev med Procesbevillingsnævnets tilladelse anket til Højesteret, som udtalte, at straffen i et tilfælde som det foreliggende som udgangspunkt må fastsættes til fængsel i 3 år og 6 måneder. Da Højesteret ikke fandt, at der forelå omstændigheder i sagen, som kunne begrunde en fravigelse af dette udgangspunkt, blev straffene for T1, T2 og T4 forhøjet til fængsel i 3 år og 6 måneder og straffen for T3, der var 16 år på gerningstidspunktet, til fængsel i 3 år (dissens af en dommer for at fastsætte straffene for T1, T2 og T4 til fængsel i 3 år og straffen for T3 til fængsel i 2 år og 9 måneder).

Der må navnlig med den seneste højesteretsdom antages at være sket en yderligere skærpelse af strafniveauet i sager om fuldbyrdet voldtægt begået over et vist tidsrum af flere gerningsmænd, således at udgangspunktet for straffastsættelsen i disse sager nu er fængsel i 3 år og 6 måneder.

7. Samlet vurdering og konklusion

7.1.

Som det fremgår af gennemgangen af de konkrete sager i afsnit 6 ovenfor, viser strafudmålingen i de i alt 18 domme, der indgår i undersøgelsen, at domstolene i langt de fleste af sagerne har fastsat forhøjede straffe i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til lovændringen i 2002.

I hovedparten af dommene er der således fastsat straffe, der ligger omkring 1 år over det niveau, der var gældende forud for lovændringen i 2002.

I det omfang, der ikke er sket en skærpelse af straffen med fuldt ud 1 år, er der i de fleste sager sket en væsentlig forhøjelse af straffen, ligesom der foreligger konkrete formildende omstændigheder, der har begrundet fastsættelse af en lavere straf. Der er således f.eks. taget hensyn til, at der ikke er anvendt vold af betydning, ligesom der er lagt vægt på tiltaltes unge alder.

En sådan graduering af strafudmålingen er i overensstemmelse med forarbejderne til lovændringen fra 2002, hvorefter straffastsættelsen fortsat beror på domstolenes konkrete vurdering i de enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og hvorefter de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Der foreligger dog også i undersøgelsen enkelte domme, hvor straffen efter min opfattelse burde have været højere, selvom der må antages at være sket en vis skærpelse. Det drejer sig navnlig om dom 3, hvor der blev idømt fængsel i 1 år og 3 måneder for fuldbyrdet kontaktvoldtægt uden anvendelse af egentlig vold, dom 16, hvor straffen blev fastsat til fængsel i 1 år og 3 måneder for fuldbyrdet parvoldtægt, der bl.a. indebar greb om forurettedes arme og hals samt truende adfærd, og dom 17, hvor straffen ligeledes blev udmålt til fængsel i 1 år og 3 måneder for fuldbyrdet parvoldtægt, der blev begået umiddelbart efter, at forurettede var blevet slået i maven og truet med at kunne blive slået ihjel.

Uanset disse enkelte sager er det fortsat min vurdering, at det samlede billede af domspraksis viser, at strafskærpelsen fra 2002 i voldtægtssager er gennemført i praksis.

7.2.

Som det fremgår, har Rigsadvokaten siden lovændringen i 2002 fulgt straffastsættelsen i voldtægtssager, og der er både i politikredsene og hos statsadvokaterne stor opmærksomhed på behandlingen af sager om voldtægt, herunder straffastsættelsen i disse sager.

Som nævnt er det også min opfattelse, at det samlede billede af retspraksis viser, at strafskærpelsen fra 2002 er gennemført i retspraksis, og det er min opfattelse, at domstolene må forventes også fremover at følge dette niveau for strafudmålingen og de principper for straffastsættelsen, der nu er fastlagt gennem en periode på 8 år efter lovændringen. Det bemærkes i den forbindelse også, at der med den seneste højesteretsdom gengivet i UfR 2010.1988 H som nævnt må antages at være sket en yderligere skærpelse af straffniveauet i sager om voldtægt begået over et vist tidsrum af flere gerningsmænd.

Det bemærkes endvidere, at de domsoversigter, der er udarbejdet i tilknytning til Rigsadvokatens redegørelser om straffen i voldtægtssager, løbende er udsendt til politi og anklagemyndighed, således at der er en let adgang til relevant retspraksis på dette område.

Med henblik på at sikre fortsat fokus på straffniveauet i sager om voldtægt, herunder at eventuelle domme, hvor straffen forekommer for mild, bliver anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse, vil behandlingen af voldtægtssager desuden fremover jævnligt blive drøftet i anklagemyndighedens Fagudvalg om Personfarlig Kriminalitet, som består af repræsentanter for alle politikredse og regionale statsadvokater samt Rigsadvokaten.

Anklagemyndigheden vil således også fremover være meget opmærksom på straffniveaue i voldtægtssager, og jeg finder på det foreliggende grundlag ikke behov for at iværksætte en fornyet forelæggelses- og indberetningsordning mv. i sager om voldtægt med henblik på at afgive endnu en redegørelse om straffniveaue i disse sager efter strafskærpelsen i 2002.

RIGSADVOKATEN Bilag

December 2010

J.nr. RA-2009-120-0024

Oversigt over straffene i voldtægtssager efter ændringen af straffelovens § 216 i 2002

Indledning

Beskrivelsen af dommene er opdelt i følgende grupper:

Gruppe 1: Forsøg på overfaldsvoldtægt

Gruppe 2: Fuldbyrdet overfaldsvoldtægt

Gruppe 3: Forsøg på kontaktsvoldtægt

Gruppe 4: Fuldbyrdet kontaktsvoldtægt

Gruppe 5: Forsøg på parsvoldtægt

Gruppe 6: Fuldbyrdet parsvoldtægt

Om denne opdeling henvises til beskrivelsen i redegørelsen, afsnit 2.

Beskrivelsen er foretaget på en sådan måde, at de oplysninger, der må antages at have haft væsentlig betydning for straffastsættelsen, fremgår. Tiltaltes alder er nævnt i alle tilfælde, hvorimod forurettedes alder som udgangspunkt kun er nævnt, såfremt forurettede er særlig ung eller ældre, idet dette forhold kan have betydning for straffastsættelsen. Såfremt der har været uenighed mellem byret og landsret om straffastsættelsen, eller såfremt der har været dissens, fremgår det af beskrivelsen.

Gruppe 1: Forsøg på overfaldsvoldtægt

- **Dom 1 – Retten i Ålborgs dom af 19. juli 2010**
- **Fængsel i 2 år og 6 måneder (fællesstraf)**

Forsøg på voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 21, begået af en 26-årig mand mod en kvinde, som kom gående forbi ham på en vej. Tiltalte tog fat i forurettede og rykkede hende med ind på en parkeringsplads, hvor han ville have samleje med hende. Tiltaltes forehavende mislykkedes, idet forurettede gjorde modstand og skreg, og en forbipasserende råbte tiltalte an. Tiltalte, der tidligere var dømt for bl.a. overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1, blev i juli 2010 prøveløsladt med en reststraf på 283 dage. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år og 6 måneder, der tillige omfattede den

nævnte reststraf. Ved strafudmålingen lagde byretten vægt på sagens karakter, tiltaltes forstraf for lignende kriminalitet og hans hurtige recidiv.

Gruppe 2: Fuldbyrdet overfaldsvoldtægt

Ingen indberettede domme.

Gruppe 3: Forsøg på kontaktvoldtægt

- **Dom 2 – Østre Landsrets anke dom af 23. august 2010**
- **Fængsel i 1 år og 8 måneder (skærpe)**

Overtrædelse af straffelovens § 216, jf. 21, begået af en 30-årig mand, der forsøgte at skaffe sig samleje med forurettede under trussel med et bat. Tiltalte skubbede forurettede ned på sin seng og lagde sig henover hende, selvom forurettede forsøgte at få tiltalte væk. Tiltalte hev forurettedes bluse og bh op og slikkede på hendes bryster, ligesom han trak ned i hendes bukser og forsøgte at åbne dem. Da forurettede fortalte, at hun havde menstruation, smed tiltalte hende ud af sin lejlighed. Tiltalte og forurettede var venner og havde kendt hinanden i ca. 8 måneder. Forholdet skete i forbindelse med, at forurettede var hjemme hos tiltalte for at spille X-box. Tiltalte blev desuden dømt for tyveri, hæleri og ulovlig omgang med hittegods samt overtrædelse af færdselsloven, våbenbekendtgørelsen og bekendtgørelse om euforiserende stoffer. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 8 måneder.

Gruppe 4: Fuldbyrdet kontaktvoldtægt

- **Dom 3 – Vestre Landsrets anke dom af 23. februar 2010**
- **Fængsel i 1 år og 3 måneder (stadfæstelse)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 28-årig mand over for en 16-årig pige, som han havde mødt under en bytur. Forurettede gik med tiltalte ned i en kælder for at snakke. Tiltalte knappede forurettedes bukser op og tiltvang sig trods forurettedes verbale modstand efterfølgende samleje med hende, idet han holdt om hendes hals og truede med at anvende vold. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder. Landsretten stadfæstede dommen og udtalte, at forholdet måtte anses for et tilfælde af kontaktvoldtægt henset til omfanget og karakteren af den forudgående kontakt mellem tiltalte og forurettede. Herefter og under hensyn til på den ene side, at der var tale om fuldbyrdet voldtægt, og på den anden side, at der ikke var anvendt egentlig vold, tiltrådte landsretten, at straffen var udmålt til fængsel i 1 år og 3 måneder.

- **Dom 4 – Retten i Esbjergs dom af 29. juni 2010**
- **Fængsel i 1 år og 3 måneder**

Overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 224, jf. § 222, stk. 1, begået af en 42-årig mand mod en 14-årig pige, som han tvang til at sutte på sit lem, idet han tog fat i forurettedes hoved og pressede det ned til sit lem. Tiltalte blev endvidere dømt for mod betaling at have formået tre unge piger, hvoraf den ene var 14 år, til at sutte på sit lem, jf. straffelovens § 223 a, jf. § 224, jf. til dels § 222. Desuden blev tiltalte dømt for blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232 begået over for en pige, som tiltalte via sms-beskeder tilbød penge til gengæld for seksuelle ydelser, ligesom han sendte en mms-besked til hende med en videosekvens af tiltalte, der fremviste sit erigerede lem og onanerede. Endelig blev tiltalte dømt for brugstyveri af en personbil, jf. straffelovens § 293 a. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder. Straffen var til dels en tillægsstraf, jf. straffelovens § 89, til en dom, hvor tiltalte blev idømt fængsel i 5 måneder for tyveri og bedrageri. Ved strafudmålingen lagde retten vægt på de forurettedes alder og navnlig aldersforskellen mellem tiltalte og de forurettede, sammenholdt med, at der var tale om flere forhold over for unge piger. Endvidere blev der ved strafudmålingen lagt

vægt på karakteren af det ovenfor nævnte forhold, hvor tiltalte tvang en 14-årig pige til at sutte på sit lem. Sagen blev først forelagt rigsadvokaturen efter ankefristens udløb.

- **Dom 5 – Retten i Næstveds dom af 9. februar 2010**
- **Fængsel i 1 år og 6 måneder**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 30-årig mand over for en kvinde, som tiltalte havde kendt gennem flere år. Tiltalte og forurettede var begge fra Rumænien, og tiltalte havde hjulpet forurettede til Danmark, da hun havde et ønske om at arbejde i Danmark. Her boede de i en lejlighed sammen med tiltaltes chef. Tiltalte rev en aften forurettedes bluse og bukser af og tvang hende ned på en luftmadras, hvorefter han gennemførte samleje til sædafgang, mens forurettede skreg og bad ham stoppe. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder. Tiltalte blev endvidere udvist af Danmark med indrejseforbud i 12 år.

- **Dom 6 – Østre Landsrets ankedom af 28. april 2010**
- **Fængsel i 1 år og 6 måneder (stadfæstelse)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, og anden kønslig omgængelse efter straffelovens § 224, jf. § 216, begået af en 22-årig mand over for en 30-årig kvinde, som tiltalte kendte perifert. Tiltalte bankede på forurettedes dør til et værelse i et kommunalt botilbud, mens forurettede sov, og masede sig ind, da hun åbnede døren. Tiltalte tog forurettede hårdt på brysterne og pressede hendes hoved ned mod sit lem, som han pressede ind i munden og halsen på hende. Forurettede fik i første omgang skubbet tiltalte væk, men han vendte hende om og gennemførte samleje flere gange. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder. Retten lagde herved vægt på, at der var tale om kontaktvoldtægt, og at der ikke var udøvet egentlig vold, men alene tvang over for forurettede. Endvidere lagde retten betydelig vægt på, at forurettede var psykisk syg, hvilket tiltalte vidste og udnyttede. Landsretten stadfæstede dommen og lagde ud over de af byretten anførte grunde vægt på, at tiltalte trængte ind på forurettedes værelse om natten, hvor hun sov, og at hun forud ikke havde givet anledning til seksuelle tilnærmelser fra tiltaltes side (dissens af to dommere for at forhøje straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder).

- **Dom 7 – Østre Landsrets ankedom af 26. marts 2010**
- **Fængsel i 1 år og 9 måneder (fællesstraf) (skærpelse)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. til dels § 21 om forsøg, begået af en 16-årig ung mand over for en 14-årig pige. Tiltalte og forurettede havde kendt hinanden siden januar eller februar 2009. De sendte sms-beskeder til hinanden og mødtes nogle gange. De havde kysset hinanden, men havde ikke haft samleje. Under et møde i maj 2009 havde tiltalte udøvet vold mod forurettede. I juli ville tiltalte igen mødes med forurettede, som indvilligede, fordi hun var bange for ham. Tiltalte formåede forurettede til at tage tøjet af, hvorefter han førte to fingre ind i hendes skede, ligesom han gennemførte samleje til sædafgang med hende. Efterfølgende forsøgte tiltalte igen at gennemføre samleje med forurettede, hvilket mislykkedes, idet tiltalte ikke kunne gennemføre det. Tiltalte blev desuden dømt for vold, trusler, vidnetrusler og røveri. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder. Ved strafudmålingen blev der navnlig lagt vægt på karakteren af voldtægten, herunder at der ikke blev udøvet egentlig vold, at tiltalte gentagne gange havde truet og udøvet vold samt tiltaltes unge alder. Landsretten lagde ved strafudmålingen vægt på de forhold, som var anført af byretten, men forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder som en fællesstraf, der tillige omfattede en tidligere dom fra november 2009, hvor tiltalte blev idømt 30 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, om hensynsløs fareforvoldelse.

- **Dom 8 – Retten i Helsingørs dom af 12. april 2010**
- **Fængsel i 2 år (fællesstraf)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 17-årig ung mand over for en pige, som han havde mødt kortvarigt under en bytur. Da forurettede ventede på et tog, gik hun ind i en fotoboks med tiltalte for at ryge en cigaret. I fotoboksen holdt tiltalte hende fast, gav hende et slag i underlivet og tiltvang sig samleje til sædafgang på hendes lår. Under forløbet sagde forurettede til tiltalte, at hun ikke ville være sammen med ham, og hun råbte om hjælp en enkelt gang. Tiltalte blev herudover dømt for et indbrudstyveri. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år som en fællesstraf, der tillige omfattede en tidligere dom fra september 2009, hvor tiltalte blev idømt fængsel i 5 måneder, heraf 3 måneder betinget for bl.a. vold, vidnetrusler og berigelseskriminalitet. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på karakteren af voldtægtsforholdet, herunder at der var tale om fuldbyrdet voldtægt, men samtidig at der kun i et begrænset omfang var anvendt vold, og at tiltalte og forurettede havde været i selskab med hinanden i et tidsrum inden voldtægten, samt at tiltalte lige var fyldt 17 år.

- **Dom 9 – Retten i Nykøbing Falsters dom af 19. februar 2010**
- **Fængsel i 2 år**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 34-årig mand over for en kvinde, som han kendte gennem sit arbejde som buschauffør. Kvinden var ofte passager på hans rute, og de havde talt om, at de kunne drikke et par øl sammen, ligesom tiltalte ved en enkelt lejlighed havde givet hende et lift i sin private bil. Tiltalte opsøgte forurettede på hendes bopæl og blev lukket ind. Efter ca. 1½ time ville tiltalte kysse forurettede, hvilket hun afviste. Tiltalte truede herefter forurettede til at tage tøjet af, idet han sagde, at han havde en kniv med, og at han ville stikke hende og hendes hund, hvorefter han gennemførte samleje med hende. Der skete desuden domfældelse efter våbenloven. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år. Retten lagde herved vægt på forholdets karakter, herunder at voldtægten fandt sted efter forudgående kontakt mellem tiltalte og forurettede.

- **Dom 10 – Københavns Byrets dom af 20. april 2010**
- **Fængsel i 2 år**

Overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 22-årig mand, der tvang en 13-årig pige til at have samleje, idet tiltalte pressede hende ned på sengen og tog tøjet af hende, selv om hun gjorde modstand, hvorefter tiltalte gennemførte samleje, selv om hun bad ham stoppe og forsøgte at skubbe ham væk. Tiltalte og forurettede havde mødt hinanden på gaden nogle dage tidligere, hvor tiltalte gav sit telefonnummer til forurettede og hendes veninde med besked om, at de kunne ringe, hvis de ville til fest. Forholdet fandt sted i tiltaltes lejlighed, hvor også en af tiltaltes bekendte samt forurettedes veninde var til stede. Tiltalte blev samtidig dømt for overtrædelse af straffelovens § 222, stk. 2, jf. stk. 1, og til dels § 224, idet han var klar over, at forurettede var 13 år, og idet han i et andet tilfælde havde fået forurettede til at masturbere sit lem, ligesom han havde haft samleje med forurettedes veninde, der også var 13 år. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år.

- **Dom 11 – Højesterets dom af 29. april 2010**
- **T1, T2 og T4 fængsel i 3 år og 6 måneder og T3 fængsel i 3 år (skærpe)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 222, og § 224, jf. § 216, jf. § 222, begået af fire unge mænd i alderen 16-21 år, idet de i forening og efter forudgående aftale tiltvang sig samleje og anden kønslig omgængelse end samleje med en 14-årig pige, som de havde mødt til en fest på en markedsplads. De tiltalte førte forurettede væk fra markedspladsen til et tennisanlæg, hvor de pressede hende ned på en træbom, trak hendes benklæder og trusser ned og tiltvang sig samleje samt indførte deres lem i hendes mund. T1 blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 222, stk. 1, idet han forud for voldtægten havde haft samleje med forurettede bag en campingvogn på markedspladsen (i byretten blev han for dette forhold dømt for voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 222, stk. 1). Byretten fastsatte straffen for T1 til fængsel i 3 år og 3 måneder, T2 og T4 blev straffet med fængsel i 2 år og 9 måneder, mens T3 blev straffet med fængsel i 2 år og 6 måneder. Retten lagde ved strafudmålingen i skærpende retning vægt på, at voldtægten blev begået af flere gerningsmænd i forening, samt at der var tale om voldtægt af en 14-årig pige. Landsretten nedsatte straffen for T1 til

fængsel i 2 år og 9 måneder, mens straffen for de øvrige tiltalte blev stadfæstet. Landsrettens dom blev med Procesbevillingsnævnets tilladelse anket til Højesteret, som udtalte, at straffen i et tilfælde som det foreliggende som udgangspunkt må fastsættes til fængsel i 3 år og 6 måneder. Da Højesteret ikke fandt, at der forelå omstændigheder i sagen, som kunne begrunde en fravigelse af dette udgangspunkt, blev straffene for T1, T2 og T4 forhøjet til fængsel i 3 år og 6 måneder og straffen for T3, der var 16 år på gerningstidspunktet, til fængsel i 3 år (dissens af en dommer for at fastsætte straffene for T1, T2 og T4 til fængsel i 3 år og straffen for T3 til fængsel i 2 år og 9 måneder). Alle tiltalte blev endvidere udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

- **Dom 12 – Vestre Landsrets ankedom af 25. marts 2010**
- **Fængsel i 5 år og 6 måneder (skærpelse)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, overtrædelse af straffelovens § 222, stk. 2, jf. stk. 1, § 222, stk. 1, jf. til dels stk. 3, § 224, jf. § 222, stk. 1, samt blufærdighedskrænkelser efter § 232, begået af en 62-63-årig mand over for en 13-årig pige. Tiltalte var tidligere arbejdskollega med forurettedes far og kom ofte i familiens hjem. Tiltalte havde ved vold tiltvunget sig samleje med forurettede, idet han slog hende i ryggen, fastholdt hende og gennemførte samleje, selvom hun sagde ”stop” og forsøgte at komme væk. Endvidere havde tiltalte mindst tre gange under udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed tiltvunget sig samleje med forurettede og befølt hende på brysterne og stukket en finger op i hendes skede. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 4 år og 6 måneder under henvisning til sagens karakter og de konkrete omstændigheder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 5 år og 6 måneder. Ved strafudmålingen lagde landsretten navnlig vægt på karakteren og grovheden af forholdene, herunder at overgrebene var foregået over for en ikke alderssvarende pige, som havde haft et tillidsforhold til tiltalte. Herudover lagde landsretten navnlig vægt på, at et af forholdene var omfattet af straffelovens § 222, stk. 3, og den strafskærpelse, der var tilsigtet med indførelse af denne bestemmelse.

Gruppe 5: Forsøg på parvoldtægt

- **Dom 13 – Østre Landsrets ankedom af 30. marts 2010**
- **Fængsel i 1 år, heraf 7 måneder betinget (skærpelse)**

Forsøg på voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 21, begået af en 33-årig mand mod sin hustru. Parret, der havde en fælles søn på ca. 1½ år, var separerede på gerningstidspunktet. Parret havde et turbulent forhold og boede stadig til dels sammen i lejligheden og havde jævnligt samleje trods separationen. Aftenen før det seksuelle overgreb havde tiltalte besøgt forurettede og deres søn. Den efterfølgende nat opsøgte tiltalte forurettede. Da forurettede åbnede døren, skubbede tiltalte hende omkuld og rev herefter hendes T-shirt og halskæde i stykker og forsøgte at få hendes natbukser af og forlangte sex. Forsøget mislykkedes på grund af forurettedes klare afvisning og modstand samt skrig over en længere periode. Der skete endvidere domfældelse efter straffelovens § 244 om vold og § 266 om trusler. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 10 måneder. Byretten lagde ved strafudmålingen vægt på, at forsøgshandlingen syntes at vidne om ringe forsæt, ligesom forholdet blev begået kort efter ophævelsen af det ægteskabelige samliv, herunder at parterne fortsat var under separation. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år, hvoraf 7 måneder blev gjort betinget.

- **Dom 14 – Retten i Hjørrings dom af 27. april 2010**
- **Fængsel i 1 år og 6 måneder**

Forsøg på voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 21, samt anden kønslig omgængelse efter straffelovens § 216, stk. 1, jf. 224, begået af en 41-årig mand mod sin hustru i løbet af en periode på seks dage i februar 2010. Tiltalte havde i perioden flere gange forsøgt at voldtage sin hustru, idet han tog hårdt fat i hende og rykkede hendes tøj af med henblik på at opnå samleje. Det lykkedes i alle tilfælde forurettede at gøre modstand, således at tiltalte opgav sit forehavende. I et tilfælde satte tiltalte sig dog efterfølgende oven på forurettede og onanerede til udløsning. Tiltalte blev desuden dømt for forsøg på

ulovlig tvang, vold og spirituskørsel. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder og til en tillægsbøde på 7.000 kr. for færdselslovsovertrædelsen. Ved strafudmålingen lagde byretten vægt på antallet af forhold begået over en kortere periode over for en person, som tiltalte delte adresse med. Retten lagde ligeledes vægt på karakteren af volden, at tiltalte havde et voldsomt alkoholforbrug, og at tiltalte ikke tidligere var straffet.

Gruppe 6: Fuldbyrdet parvoldtægt

- **Dom 15 – Retten i Viborgs dom af 6. juli 2010**
- **Fængsel i 1 år (tillægsstraf)**

Overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1, jf. § 224, jf. til dels § 21 om forsøg, og § 232 om blufærdighedskrænkelser begået af en 19-årig mand over for sin tidligere kæreste, der var 14-15 år. Under et møde med sin tidligere kæreste fastholdt tiltalte hende på sengen og trak hendes bukser ned, hvorefter han forsøgte at slikke hende i skridtet, selv om hun gjorde modstand. Endvidere skaffede han sig ved tvang anden kønslig omgængelse end samleje med forurettede, idet han flere gange førte en finger op i hendes skede, ligesom han gned sit lem op ad hendes krop, til han fik udløsning. Tiltalte blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 222, stk. 1, idet han efter en fest i sin lejlighed havde samleje med en 13-årig pige, som var veninde med tiltaltes tidligere kæreste. Tiltalte blev yderligere dømt for overtrædelse af straffelovens § 232, jf. til dels § 21, idet han havde krænket blufærdigheden hos to andre piger på henholdsvis 12 og 15 år bl.a. ved beføling på brysterne og kys på kinden. Herudover blev tiltalte dømt for vold, tyveri og hæleri. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år. Straffen var en tillægsstraf i forhold til en dom fra maj 2010, hvor tiltalte blev idømt 3 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1 (grov vold i gentagelsestilfælde), og i forhold til en dom fra juni 2010, hvor tiltalte blev idømt fængsel i 30 dage og en tillægsbøde på 7.500 kr. for tyveri efter straffelovens § 276 og overtrædelse af bekendtgørelse om euforiserende stoffer. Ved strafudmålingen lagde retten vægt på forholdenes karakter, herunder de krænkede pigers alder, grovhed og antal, samt at den tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet og personfarlig kriminalitet.

- **Dom 16 – Østre Landsrets anke dom af 26. april 2010**
- **Fængsel i 1 år og 3 måneder (skærpelse)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 44-årig mand mod sin tidligere samleverske. Tiltalte var på besøg hos forurettede på deres tidligere fælles bopæl for at drøfte delingen af indbo. Under besøget skubbede tiltalte forurettede ned i en sofa og satte sig overskrævs på hende, mens han hev fat i hendes arme. Han tog desuden fat i hendes hals og truede med at slå hende ihjel, hvis hun meldte ham til politiet. Tiltalte ønskede at have sex og at gå i bad med forurettede, som afviste det, hvorefter han puffede hende ud på badeværelset og gennemførte samleje med hende i brusekabinen. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 10 måneder (dissens for fængsel i 1 år) under henvisning til det tidligere forhold mellem tiltalte og forurettede og den beskedne karakter af den anvendte vold og de fremsatte trusler. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder, idet landsretten ved strafudmålingen lagde vægt på karakteren af den begåede voldtægt, der blandt andet indebar greb om forurettedes arme, halsgreb og truende adfærd.

- **Dom 17 – Retten i Glostrups dom af 28. maj 2010**
- **Fængsel i 1 år og 3 måneder (fællesstraf)**

Overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1, § 245, stk. 1 (grov vold), og § 266 (trusler) begået af 17-årig ung mand mod sin tidligere kæreste, der var gravid. Tiltalte opsøgte forurettede på hendes bopæl, hvor han slog hende i hvert fald to gange i maven med knytnæve, ligesom han holdt en kniv op mod forurettedes hals og truede hende med, at hun kunne blive slået ihjel. I umiddelbar forlængelse heraf slog tiltalte forurettede, bed hende i ansigtet og tiltvang sig samleje med hende. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder som en fællesstraf, der tillige omfattede en tidligere dom fra

marts 2010, hvor tiltalte for vold efter straffelovens § 244 blev idømt 60 dages fængsel, der blev gjort betinget med vilkår om bl.a. samfundstjeneste og undergivelse af foranstaltninger efter lov om social service efter kommunens nærmere bestemmelse. Ved strafudmålingen lagde retten i formildende retning vægt på tiltaltes alder. Tiltalte blev udvist betinget af Danmark med en prøvetid på 2 år. Sagen blev først forelagt rigsadvokaturen efter ankefristens udløb.

- **Dom 18 – Østre Landsrets ankedom af 1. juni 2010**
- **Fængsel i 1 år og 9 måneder (stadfæstelse)**

Voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, begået af en 24-årig mand mod sin tidligere kæreste. Tiltalte opsøgte forurettede på vej hjem fra en fest, trak hende hen mod en busk og rev hendes bukser af, hvorefter han gennemførte samleje med hende, selv om hun gjorde modstand og sagde ”stop nu” eller lignende. Tiltalte blev endvidere dømt for vidnetrusler efter straffelovens § 123 og trusler efter straffelovens § 266 mod forurettede. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder, og lagde ved fastsættelsen af straffen på den ene side vægt på, at der var tale om fuldbyrdet voldtægt efterfulgt af vidnetrusler, samt på karakteren af den tidligere fremsatte trussel. På den anden side lagde byretten vægt på, at forurettede kun fik begrænsede skader i forbindelse med voldtægten, og at den tidligere fremsatte trussel var fremsat telefonisk. Landsretten fandt straffen passende udmålt og stadfæstede dommen. Landsretten lagde i formildende retning vægt på den begrænsede karakter af den udøvede vold i forbindelse med voldtægten. Endvidere bemærkede landsretten, at tiltalte ikke tidligere var straffet.